

Rabbinic Authority and Personal Autonomy in Early Rabbinic Law

Session 2: Gender and Bodily Sensations

Ayelet Hoffmann Libson

1. ויקרא טו

דָּבְרוּ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתֶּם אֲלֵהֶם אִישׁ אִישׁ כִּי יִהְיֶה זָב מִבְּשָׂרוֹ זָבוּ טָמֵא הוּא. וְזֹאת תִּהְיֶה טָמְאָתוֹ בְּזָבוֹ
רָר בְּשָׂרוֹ אֶת זָבוֹ אוֹ הַחֲתִים בְּשָׂרוֹ מִזָּבוֹ טָמְאָתוֹ הוּא...
וְאִשָּׁה כִּי תִהְיֶה זָבָה דָּם יִהְיֶה זָבָה בְּבִשְׂרָהּ שִׁבְעַת יָמִים תִּהְיֶה בְּנִדְתָּהּ וְכָל הַנֶּגַע בָּהּ יִטָּמָא עַד הָעֶרְב... וְאִשָּׁה
כִּי יִזְוֵב זָבוּ דָמָהּ יָמִים רַבִּים בְּלֹא עֵת נִדְתָּהּ אוֹ כִּי תִזְוֵב עַל נִדְתָּהּ כָּל יָמֵי זָבוּ טָמְאָתָהּ כִּימֵי נִדְתָּהּ תִּהְיֶה טָמְאָה
הוּא.

Leviticus 15

Speak to the people of Israel and say to them: When any man has a discharge [*zav*] from his flesh, he is impure. This is his impurity, whether his flesh flows with his discharge or is stopped up from discharge, this is his impurity...

When a woman has a discharge [*zavah*], her discharge being blood from in her body, she shall remain in her impurity for seven days... When a woman has had a discharge of blood for many days, not at the time of her menstrual impurity [*niddatah*], or when she has a discharge beyond the time of her menstrual impurity, all the days of the discharge she shall be impure, as in the days of her menstrual impurity.

2. משנה נידה ח, ג

מעשה באשה אחת שבאת לפני ר' עקיבה אמרה לו ראיתי כתם. אמ' לה שמא מכה היתה בך. אמרה לו הין וחיית. או שמא יכולה היא להיגלע ולהוציא דם. אמרה לו הין וטיהרה ר' עקיבה. ראה תלמידים מסתכלים זה בזה. אמ' להם מה לדבר קשה בעיניכם שלא אמרו חכמים בדבר להחמיר אלא להקל שני ואשה כי תהיה זבה דם יהיה זבה בבשרה ולא כתם.

Mishnah Niddah 8:3

A case of a woman who came before R. Akiva. She said to him: "I saw a blood stain." He said to her: "Perhaps there was a wound in you?" She said: "Yes, but it healed." [He said to her:] "Or perhaps it could have opened and let out blood?" She said: "Yes," and R. Akiva declared her pure. He saw his disciples looking at one another. He said to them: "Why is this difficult in your eyes? For the sages did not say this thing to be stringent but rather to be lenient, as it says *When a woman has a discharge, her discharge being blood in her body—and not a stain.*"

3. משנה נידה ב, ו-ז

חמשה דמים הן טמאין באשה האדום והשחור [ו] כקרון קורקום וכמימי אדמה וכמזג. בית שמי אומ' אף כמימי תלתן וכמימי בשר צלי [ו] בית הלל אומרים מטהרין. [ו] הירוק עקביה בן מהלל' אומ' מטמא וחכמי מטהרין. אמר ר' מאיר אם אינו מטמא משם כתם מטמא משם משקה. ר' יוסה אומ' לא כך ולא כך. אי זה הוא האדום כדם המכה השחור כחרת דיהא מיכן טהור וכקרון קורקום כברור שיש בו וכמימי אדמה מבקעת בית כרם מי צף מים ובמזג שני חלקין מים ואחד יין מן היין השרוני.

Mishnah Niddah 2:6-7

Five bloods are impure in a woman: the red, the black, like saffron, and like muddy waters, and like diluted wine. The house of Shammai says even like fenugreek waters and like the juices of roasted meat, and the house of Hillel say [these are] pure. And the yellow—Akavya ben Mehalalel declares [it is] impure and the sages declare [it] pure ...

Which is the red? Like the blood of a wound. The black—like ink sediment. [If it is] lighter than this—it is pure. And like saffron—like the clear part of it. And like muddy waters—from the valley of Bet Kerem, [which he should] inundate with water. And like diluted wine—two parts water and one part wine, from the wine of the Sharon. (M. Niddah 2: 6–7)

4. משנה נידה פרק ה, א

הרואה כתם על בשרה כנגד בית תורפה טמאה ושלא כנגד בית תורפה טהורה. על עקיבה ועל ראש גודלה טמאה. על שוקה ועל פרסותיה מבפנים טמאה מבחוץ טהורה. ראת על חלוקה מן החגור [ו]למטן טמאה מן החגור ולמעלן טהורה. ראת על בית יד של חלוקה אם מגיע כנגד בית תורפה טמאה ואם לאו טהורה. היתה פושטתו ומתכסה בו בלילה כל מקום שימצא בו דם טמא מפני שהוא חוזר וכן בפליון.

Mishnah Niddah 8:1

If she sees a [blood] stain on her flesh, opposite the genitals she is impure; and not opposite the genitals she is pure. On her heel or on the tip of her big toe she is impure; on her leg or on her feet—on the inside she is impure; and on the outside she is pure. If she saw [a stain] on her tunic, from the belt and down she is impure; from the belt and up she is pure. If she saw [a stain] on the sleeve of the tunic—if [the sleeve] reaches to opposite the genitals she is impure, and if not she is pure. If she would take it off at night and cover herself with it—any place on which blood is found, she is impure, because [the tunic] moves around. And the same applies to a cloak.

5. בבלי נידה נז ע"ב (כ"י וטיקן 111)

אמר שמואל בדקה קרקע עולם וישבה עליה ומצתה עליה דם טהורה
שני בבשרה עד שתרגיש בבשרה

...
רב אשי אמר שמואל דאמי' כרבי נחמיה
דתנן, ר' נחמיה אמר כל דבר שאינו מקבל טומאה אינה מקבל כתמים.

Bavli Niddah 57b

Shmuel said: If a woman examined the ground and sat on it, and then found blood upon it, she is pure, for it says 'in her body' [Leviticus 15: 19]—unless she senses in her body.

...

Rav Ashi said: Shmuel ruled in accordance with R. Neḥemiah, for we learn in the Mishnah: 'R. Neḥemiah says: Anything that cannot contract impurity does not contract [the impurity of] bloodstains.'

6. משנה נידה פרק ה, א

כל הנשים מיטמות בבית החיצון שני דם יהיה זובה בבשרה אבל הזב ובעל קרי אינן מיטמין עד שתצא טומאתן לחוץ.

Mishnah Niddah 5:1

All women are impure [when blood is] in the outer chamber, as it says *her discharge being blood in her body* [Leviticus 15: 19], but the man with an uncommon emission [*zav*] and the man with a seminal emission are impure only when their impurity exits [the body]."

7. משנה נידה ה, ב

היה אוכל בתרומה והרגיש שניזדעזעו [איבריו אוחו] באמה ובולע את התרומה ומיטמין בכל שהן אפילו כבעין החרדל ובפחות מיכן :

Mishnah Niddah 5:2

If he was eating heave-offering [*terumah*] and he sensed his limbs trembling, he grasps his organ and swallows the heave-offering.

8. בבלי נידה מג ע"א (כ"י וטיקן 113)

א' שמו' כל שכבת זרע שאין כל גופו מרגיש בה אינה מטמאה
מאי טעמי שכבת זרע א' רחמי' בראויה להזריע

Bavli Niddah 43a

Shmuel said: Any semen [that is emitted] without being sensed by his entire body does not convey impurity. What is the reason? The Merciful One said “semen” [*zera*]—which refers [only to that which is] capable of inseminating.

9. משנה זבים ב, ב

בשבע דרכין בודקין את הזב עד שלא ניזקק לזיבה במאכל במשתה במשא בקפיצה בחולי במראה ובהירהור.
הירהר עד שלא ראה או ראה עד שלא הירהר ר' יהודה או' אפילו ראה בהמה וחיה ועוף מיתעסקין זה עם זה
(אפילו ראה בהמה וחיה ועוף מיתעסקין זה עם זה) אפילו ראה בגדי צבע האשה. ר' עקיבה אומר אכל כל
מאכל בין רע בין יפה ושתה כל משקה. אמרו לו אין כן זבים מעתה. אמר להם אין אחריות זבים עליכם.

Mishnah Zavim 2:2

In seven ways they examine the man with a genital discharge, before it is determined that it is an [abnormal] genital discharge: in food, in drink, in carriage, in jumping, in sickness, in sight [of a woman] and in thought [of a woman], whether he thought without seeing or saw without thinking. ... Rabbi Akiva says: “Even if he ate anything at all, whether bad or good, and drank any drink.” They said to him: “There will be no *zavim* from now!” He said to them: “The responsibility for *zavim* is not upon you.”